

Research Paper

Investigating the Effect of Institutional Trust on the Citizens' Quality of Life in Iran

Kyoumars Habibi^{*1} , Fereshte Amiri² , Mehdi Saidi³ , Roja Khosravi⁴

¹ Professor of Urban Planning and Design, Faculty of Art and Architecture, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

² Ph.D. Candidate of Urban Planning and Design, Faculty of Art and Architecture, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

³ Assistant Professor of Urban Planning and Design, Faculty of Art and Architecture, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

⁴ Ph.D. Candidate of Urban Planning and Design, Faculty of Art and Architecture, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

[10.22080/usfs.2024.26345.2395](https://doi.org/10.22080/usfs.2024.26345.2395)

Received:

November 29, 2023

Accepted:

April 8, 2024

Available online:

May 1, 2024

Keywords:

Institutional trust, quality of life, Structural equation modeling

Abstract

Trust is one of the foundations of legitimacy and stability of political systems and affects people's reactions. On the other hand, life satisfaction can also increase the legitimacy of political regimes and strengthen democracy. The global ranking indicates that our country is not in a right place in terms of institutional trust. The amount of this type of trust has faced a significant decrease in ten years (2013-2023). We are also ranked 84th in terms of the global ranking of the quality of life. Therefore, one of the challenges we are facing is a decrease in institutional trust and the citizens' quality of life. Thus, the purpose of the current research is to explain the relationship between institutional trust and quality of life. The data of this study was collected from the world value survey (wave 7) and data processing was done using the structural equation method. The results indicate that the research hypothesis based on the effect of institutional trust on the citizens' quality of life is confirmed and institutional trust explains 22.9% of the variance of the quality of life variable.

Copyright © 2024 The Authors. Published by University of Mazandaran. This work is published as an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

***Corresponding Author:** Kyoumars Habibi

Address: Professor of Urban Planning and Design,
Faculty of Art and Architecture, University of
Kurdistan, Sanandaj, Iran

Tel: 09125273968

Email: K.habibi@uok.ac.ir

1. Introduction

Trust as the basis of legitimacy and stability of political systems affects people's reactions. In institutional trust, the citizen is trusting and the institution is trustworthy. This type of trust is a reflection of a healthy and efficient society. Due to the increase in anti-corruption, reduction of crime rate and social problems, economic growth and increase of citizens' desire to participate in collective activities lead to life satisfaction, prosperity, and happiness. A key concern in recent years is the decrease in the level of trust of citizens in public institutions. Based on the statistics provided by the Legatum Institute in 2023, the level of institutional trust in our country has experienced a significant decrease in ten years from 2013 to 2023. On the other hand, urban areas as human settlements should provide a suitable quality of life for their residents; an environment that respects the dignity of citizens and provides a suitable environment for living. Therefore, it is necessary to pay attention to the concept of the quality of urban life and the ways to improve it and to analyze the state of citizens' trust in government and public institutions. Hence, the purpose of this research is to answer the question of whether institutional trust has a positive and meaningful effect on the quality of life of citizens.

2. Research Methodology

Quality of life is a subjective concept and cannot be directly observed, but its manifestations and consequences can be observed and measured. In the current research, the quality of life is categorized in the form of three criteria, namely financial well-being, living conditions, and security. Another component is

institutional trust, which is classified into three criteria of trust in the media, trust in the government, and religious trust. Criteria were identified by reviewing relevant previous research. After identifying the observable variables, the required data were extracted from the World Values Survey (WVS) database. The sample type preferable for use in the World Values Survey is a full probability sample of the population aged 18 years and older. Probability sampling is a sampling technique wherein the samples are gathered in a process that gives all the individuals in the population equal chances of being selected. Recognizing that the very high cost of full probability samples may prove prohibitive in some cases, WWSA allows the application of a national representative random sample based on multi-stage territorial stratified selection. The sample population included all 18 years and older Iranian citizens (both men and women). In this classification, Iran is divided into nine regions that include 31 provinces. The sampling plan, which includes classification at the regional level as well as the residential location (for example, urban-rural) to achieve a national division of 72% urban and 28% rural, includes 1499 questionnaires.

Excel, SPSS, and Smart PLS software were used for data analysis. The file prepared in Excel software was entered into SPSS software for pre-processing. Then, the required input of Smart PLS software was prepared and the structural equation test was performed to measure the relationship between institutional trust and quality of life.

3. Research Findings

Examining the relationship between trust in the government and security, living

conditions, and financial well-being showed that there is no significant relationship between trust in the government and financial well-being. However, there is a significant relationship between trust in the government and security and living conditions. Trust in the government explains 21.1% of the variance of the security variable and 9% of the variance of the living conditions variable. Also, the results showed that institutional trust affects the quality of life. This means that by increasing institutional trust, the quality of life of citizens improves. Institutional trust explains 22.9% of the variance of the quality of life variable.

4. Conclusion

The present study showed that there is a significant and positive relationship between institutional trust and quality of life. However, the highest correlation between trust in the government and security and living conditions was seen. As D'Agostino et al stated, people who trust their fellow citizens and the legal and political systems are more satisfied with their lives. Institutional trust causes

synergy among residents and affects their quality of life.

The findings showed that there is no significant relationship between trust in governance and financial well-being. Mishler and Rose also stated that people who are unemployed or whose personal assets have been damaged by government policies are likely to have less trust in political institutions in better economic conditions.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work

Conflict of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors appreciate all the scientific consultants in this paper.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

علمی پژوهشی

بررسی تأثیر اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی شهروندان در ایران

کیومرث حبیبی^۱، فرشته امیری^۲، مهدی سعیدی^۳، روجا خسروی^۴

^۱ استاد گروه مهندسی شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران
^۲ دانشجوی دکتری شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران
^۳ استادیار گروه مهندسی شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران
^۴ دانشجوی دکتری شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

[10.22080/usfs.2024.26345.2395](https://doi.org/10.22080/usfs.2024.26345.2395)

چکیده

برنامه‌ریزی به‌عنوان یک فعالیت در جهت منافع عمومی در نظر گرفته می‌شود و خیر مشترک اصل مرکزی در نظریه برنامه‌ریزی است؛ بر این اساس عمل برنامه‌ریزی به اعتماد نیازمند است. در عین حال اثربخشی فرایندهای برنامه‌ریزی مشارکتی نیز در گرو اعتماد است. این در حالی است که برنامه‌ریزی شهری معاصر به‌دلیل ماهیت بوروکراتیک و ناتوانی در درک و کار برای شهروندان بحران اعتماد مواجه است. بر این اساس هدف مطالعه حاضر بررسی تأثیر اعتماد نهادی شهروندان بر کیفیت زندگی آنان در راستای برنامه‌ریزی زیستگاه‌های انسانی پایدار و برابر است. داده‌های مورد نیاز این پژوهش از پایگاه پیمایش ارزش‌های جهانی استخراج گردید. به منظور دستیابی به هدف تحقیق از مدلسازی معادلات ساختاری استفاده شده است. یافته‌ها حاکی از این است که بین اعتماد نهادی و کیفیت زندگی شهری رابط معنادار و مثبت وجود دارد؛ با افزایش اعتماد نهادی، کیفیت زندگی شهروندان بهبود می‌یابد. اعتماد نهادی ۲۲/۹ درصد از تغییرات واریانس متغیر کیفیت زندگی را تبیین می‌نماید. با بهبود اعتماد نهادی، امکان برنامه‌ریزی مشارکتی فراهم می‌گردد، احساسی تعلق به جامعه در میان شهروندان افزایش یافته و کیفیت زندگی بهبود می‌یابد.

تاریخ دریافت:

۸ آذر ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش:

۲۰ فروردین ۱۴۰۳

تاریخ انتشار:

۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۳

کلیدواژه‌ها:

اعتماد نهادی، کیفیت زندگی، مدلسازی معادلات ساختاری

* نویسنده مسئول: کیومرث حبیبی

آدرس: استاد گروه مهندسی شهرسازی، دانشکده هنر و معماری،

تلفن: ۰۹۱۲۵۲۷۳۹۶۸ ایمیل: K.habibi@uok.ac.ir

دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

۱ مقدمه

کیفیت زندگی، حوزه تحقیقاتی است که چرخه‌های مختلفی از رشد و کاهش توجه و محبوبیت را پشت سر گذاشته است، اما همچنان پرسش‌ها و چالش‌هایی را برای جامعه علمی علاقه‌مند به تحقیقات اجتماعی ارائه می‌دهد (Aria et al., 2020:826). کیفیت زندگی نشان‌دهنده رضایت افراد از زندگی شامل عناصر عینی و ذهنی است که منعکس‌کننده روابط ایجادشده بین ویژگی‌های خاص محیط‌های شهروندان و ارزیابی ذهنی آن‌ها است و بر پویایی‌های جمعیتی متفاوت شهرها تأثیر می‌گذارد (Goerlich & Reig., 2021:1). این مفهوم از اواسط دهه ۱۹۷۰ به‌عنوان عاملی برای سنجش رفاه اعضای جامعه در تمام جنبه‌های فردی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی مورد استفاده قرار گرفته است (Han et al., 2022:1). این مفهوم در قالب سه جنبه کلی تعریف می‌گردد؛ تعاریفی که بعد فردی را مدنظر دارند و به رفاه عمومی و رضایت از شهر اشاره دارند، تعاریفی که بعد جمعی را مطرح می‌نمایند و بر جایگاه هر فرد در جامعه در سطح اجتماعی و اقتصادی و احساس تعلق به جامعه تمرکز دارند، دسته سوم تعاریفی هستند که بر بعد مادی یعنی اهمیت دسترسی به طیف وسیعی از کالاها و خدمات، هم‌اکنون کیفیت و هم‌کمیت تأکید دارند (Tanguay et al., 2023:1).

اعتماد نهادی بازتابی از جامعه سالم و کارآمد است (McKinley et al., 2023:2)؛ با توسعه کشور و رفاه شهروندان ارتباط دارد (Baktir & Watson, 2021:253)؛ افزایش آن افزایش فسادگریزی (Andriani & Ashyrov, 2022:1) و کاهش نرخ جرم و جنایت و سایر مشکلات اجتماعی را به همراه دارد (Majeed & Samreen, 2021:161)؛ باعث رشد اقتصادی و افزایش تمایل مردم به مشارکت در فعالیت‌های جمعی می‌گردد (Majeed & Samreen., 2021:161; Abdelzadeh & Sedelius., 2024:2; Nilsen et al., 2019:2).

اعتماد عاملی حیاتی در توسعه پیوندهای اجتماعی قوی است که منجر به شبکه‌های اجتماعی حمایتی مادی و عاطفی بیشتر می‌گردد. همه اشکال اعتماد برای تقویت همکاری و سرمایه اجتماعی در یک جامعه ضروری است (Salehi et al., 2015:506-507)؛ این در حالی است که ادبیات سرمایه اجتماعی به‌طور کلی «اعتماد تعمیم‌یافته» را معیاری از سرمایه اجتماعی در نظر می‌گیرد و سایر ابعاد مهم دیگر آن مانند اعتماد نهادی نادیده گرفته می‌شود (Majeed & Samreen., 2021:160). اعتماد نهادی که به‌عنوان اعتماد جامع‌ا نیز شناخته می‌شود (Baktir & Watson, 2021:253)؛ نوع خاصی از رابطه اعتماد است که در آن شهروند اعتمادکننده و نهاد قابل اعتماد (امین ۲) است (Krishna et al., 2023:4). این‌گونه از اعتماد منعکس‌کننده تصویری است که افراد در مورد عادلانه بودن و اثربخشی قوانین رسمی، رویه‌ها و ساختارهای حاکم بر نهادهای عمومی دارند (Andriani & Ashyrov., 2022:528). اعتماد نهادی شامل اعتماد به دولت‌ها، مقامات سیاسی یا سایر نهادهای اجتماعی می‌گردد (Glatz & Schwerdtfeger, 2022:1325; Glatz & Eder, 2020: 418). اعتماد نهادی شهروندان منعکس‌کننده تجربیات انباشته آن‌ها با نهادهای عمومی است (Ivanov, 2023:464). همچنین نشان می‌دهد که تا چه حد نهادها در جلب اعتماد عمومی رضایت‌بخش عمل نموده‌اند (Baktir & Watson., 2021:253). از این‌رو اعتماد نهادی را می‌توان به‌عنوان کاتالیزور و پیامد ارتباطات و مدیریت مؤثر دولت تلقی کرد (Abdelzadeh & Sedelius., 2024:2). رایبسنون و جکسون ۳، بو روتشتاین و استول ۴، برهم و ران ۵ و تنی دیگر از محققان بیان داشتند که اعتماد نهادی برای دستیابی به سطح بالایی از رضایت و کیفیت زندگی از اهمیت بالایی برخوردار است.

⁴ Bo Rothstein and Stolle

⁵ Brehm and Rahn

⁶ collective dimension

¹ holistic trust

² trustee

³ Robinson and Jackson

زندگی (رتبه ۸۴) در ارزیابی‌های جهانی در سال ۲۰۲۳ و همچنین مقایسه داده‌های سه دور پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایران بر این نگرانی صحت می‌گذارد. برنامه‌ریزی شهری برای ایجاد تغییرات تحول‌آفرین در جهت تقویت رشد اقتصادی، انسجام اجتماعی^۴ و حفاظت از محیط‌زیست در راستای اهداف توسعه پایدار، نیاز مبرم به اعتماد به نهادهای عمومی دارد (Åström, 2020:84) اعتماد همچنین یک منبع ضروری در برنامه‌ریزی شهری است و به‌عنوان پیش‌شرط مشارکت موفق شهروندان و شاخص موفقیت برنامه‌ریزی مشارکتی است (Lehtonen & De Carlo, 2019:1). درحالی‌که برنامه‌ریزی شهری معاصر به‌دلیل ماهیت بوروکراتیک و ناتوانی آن در درک و کار برای شهروندان (Åström, 2020:85) بحران اعتماد را ایجاد کرده است. بر این اساس ضروری است که پژوهش سازمان‌یافته‌ای بر روی تأثیر اعتماد نهادی شهروندان بر کیفیت زندگی آنان در راستای برنامه‌ریزی زیستگاه‌های انسانی پایدار و برابر صورت گیرد. با توجه به آنچه گفته شد فرضیه اصلی پژوهش حاضر بدین شرح است: اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی شهروندان تأثیر دارد.

۲ مبانی نظری

۲.۱ پیشینه

از آنجایی‌که اعتماد نهادی یکی از معیارهای مهم در سنجش سرمایه اجتماعی است در گستره نظری در این زمینه مطالعات گوناگونی انجام گرفته است. براتی و یزدان‌پناه شاه‌آبادی^۶ (۲۰۱۱)، در مطالعه‌ای با عنوان " بررسی ارتباط مفهومی سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی در محیط شهری (نمونه موردی: شهر جدید پردیس)"، به اندازه‌گیری میزان سرمایه

شادکامی را بهبود می‌بخشد (Majeed & Samreen, 2021:161) و منجر به دستیابی به سطح بالایی از رضایت زندگی و رفاه مردم می‌شود (Majeed & Samreen, 2021:160; Ciziceno & Travaglino, 2019:4; D'Agostino et al., 2019:87). اعتماد نهادی برای ثبات و اثربخشی فرآیندهای اجتماعی و برای مشروعیت نهادها حیاتی است (Lehtonen & De Carlo, 2019:3). به دنبال اعتماد اشکال جدید مشارکت در حکمرانی شهری گسترش می‌یابد (Åström, 2020:84-85).

بررسی مقالات نمایه شده در پایگاه استنادی اسکوپوس^۱ نشان می‌دهد که در حوزه علوم اجتماعی، هنر و علوم انسانی در بازه زمانی ۱۹۹۶ تا ۲۰۲۴ با جستجوی کلیدواژه‌های (کیفیت زندگی، رفاه، شادی و رضایت از زندگی^۲) که علی‌رغم برخی از انتقادات درباره عدم دقت احتمالی در مطالعات کیفیت زندگی عموماً به‌جای کیفیت زندگی استفاده می‌شوند (Hu et al., 2024:132; Aria et al., 2020:804; Papachristou & Rosas-Casals., 2019:192) همراه با کلیدواژه‌های مترادف اعتماد نهادی (اعتماد نهادی، اعتماد جامع، اعتماد به دولت، اعتماد به نهادهای عمومی^۳) تنها ۱۰۶ مقاله نمایه شده است، از میان ۱۰۶ مقاله‌ای که این دو مفهوم را با یکدیگر مورد سنجش قرار داده‌اند، ۲۳ مقاله مربوط به سال ۲۰۲۳ بوده است که نشان از رشد مطالعات مرتبط با اعتماد نهادی و کیفیت زندگی در سال‌های اخیر دارد؛ همچنین حاکی از این است که نیاز به مطالعات بیشتری در این حوزه رو به رشد وجود دارد. در عین حال کاهش سطح اعتماد شهروندان به نهادهای عمومی و کاهش کیفیت زندگی شهروندان در کشورمان در سال‌های اخیر به یکی از نگرانی‌های کلیدی تبدیل شده است. کاهش رتبه ایران به لحاظ اعتماد نهادی (رتبه ۱۴۶) و کیفیت

⁴ social cohesion

⁵ crisis of trust

⁶ Barati & Yazdan Panah Shahabadi

¹ Scopus

² quality of life, well-being, happiness, life satisfaction

³ institutional trust, holistic trust, trust in government, trust in institutions, trust in public institutions

سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی در مسکن پرتراکم به این نتیجه رسید که سرمایه اجتماعی، ارزش‌های اجتماعی مثبت به سمت یک زندگی خوب را تقویت می‌کند که به ارتقای کیفیت زندگی کمک می‌نماید (Hamdan & et al., 2014: 169). رکوننا (۲۰۰۳) سرمایه اجتماعی، رضایت و کیفیت زندگی در محیط کار را بررسی کرد. یافته‌های وی نشان می‌دهد که افزایش سرمایه اجتماعی میزان رضایت و کیفیت زندگی در محیط کار را افزایش می‌دهد. در مجموع سرمایه اجتماعی شاخص تعیین‌کننده‌ای برای بهزیستی شخصی است (Requena, 2003: 331). داگوستینو^۸ و همکاران (۲۰۱۹)، عوامل تعیین‌کننده بهزیستی ذهنی جوانان در اروپا و به‌ویژه تأثیر اعتماد نهادی بر رضایت کلی از زندگی آنان را بررسی کردند. آن‌ها دریافت که بین سطح اعتماد و رضایت کلی از زندگی، زمانی که ویژگی‌های روان‌شناختی، شاخص‌های ارزیابی جنبه‌های خاص زندگی و سایر ویژگی‌های فردی کنترل شود، رابطه مثبت وجود دارد. یافته‌های آنان تفاوت‌های جالب بین کشورها را نشان می‌دهد که سیاست مفیدی از آن منتج می‌شود (D'Agostino & et al., 2019: 4). سیزیچنونا^۹ و تراواگلینو^{۱۰} (۲۰۱۹)، نقش اعتماد نهادی را به‌عنوان میانجی بین فساد و رضایت از زندگی بررسی نمودند، یافته‌های آنان نشان داد که فساد درک شده تا حدودی اعتماد به نهادها را تضعیف می‌کند، این مقوله به‌طور غیرمستقیم بر رضایت افراد از زندگی تأثیر می‌گذارد. اولویت برای سیاست‌گذاران باید نظارت، حفظ و ایجاد وسایلی برای تقویت اعتماد افراد به نهادها باشد (Ciziceno & Travaglino, 2019: 698). گلاتز^{۱۱} و شوردفگر^{۱۲} (۲۰۲۲) در مطالعه خود اعتماد اجتماعی و نهادی را نه به‌عنوان پیش‌شرط رفاه ذهنی، بلکه به‌عنوان

اجتماعی و کیفیت زندگی شهروندان پرداختند. آنان دریافتند که ارتباط معنادار و قابل قبولی میان دو مفهوم سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی در سطح شهر پردیس وجود دارد. مطالعات ملکی^۱ و همکاران (۲۰۱۶) " و یزدان‌پناه شاه‌آبادی و سجادزاده^۲ (۲۰۱۸) نیز این نتایج را تأیید نموده و وجود یک رابطه قوی بین متغیرهای مستقل سرمایه اجتماعی و متغیر وابسته کیفیت زندگی را به اثبات رساندند. علاوه بر آن در پژوهش‌هایی که قادری و تقوی^۳ (۲۰۱۵)، کوزه‌گر کالجی^۴ و همکاران (۲۰۱۹)، لقمان و همکاران^۵ (۲۰۱۹)، ایمان و جهانگیری حیدری^۶ (۲۰۲۰) و عبدالحکیم^۷ و همکاران (۲۰۱۰) انجام دادند، افزون بر تأیید ارتباط و همبستگی میان متغیرهای مذکور بر تأثیر مستقیم ابعاد سرمایه اجتماعی به‌ویژه اعتماد اجتماعی بر شاخص‌های کیفیت زندگی صحنه گذاشتند. در عین حال بیان داشتند که از تأثیر متقابل مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی می‌توان در راستای بازتولید سرمایه غنی‌تر و کیفیت زندگی مطلوب‌تر در محله‌های شهری استفاده کرد.

هادسون^۸ (۲۰۰۶) در مقاله‌ای با عنوان " اعتماد نهادی و رفاه ذهنی در سراسر اتحادیه اروپا"، تأثیر نهادها بر شادی و رفاه ساکنان را در ۱۵ کشور اتحادیه اروپا سنجید. وی دریافت که اعتماد (بی‌اعتمادی) به بانک مرکزی اروپا، اتحادیه اروپا، دولت ملی، قانون و سازمان ملل و به‌طور کلی نهادهای دولتی همگی به‌طور مثبت (منفی) بر رفاه تأثیر می‌گذارند. عملکرد نهادی تأثیر مستقیمی بر رفاه ذهنی دارد. او همچنین نشان داد که در سراسر کشورها، هرگونه تجربه نامطلوب با چنین مؤسسه‌ای منجر به از دست دادن اعتماد عمومی می‌شود (Hudson, 2006: 62). حمدان (۲۰۱۴)، با بررسی

⁸ Hudson

⁹ Requena

¹⁰ D'Agostino

¹¹ Ciziceno

¹² Travaglino

¹³ Glatz

¹⁴ Schwerdtfeger

¹ Maleki, Hosseini Siah Goli, Mahmoudi & Safdari-Molan

² Yazdan Panah Shahabadi & Sajjadzadeh

³ Ghaderi & Taghavi

⁴ Kozegar Kaleji, Iskanderpour & Darzadeh Mehr

⁵ Loqman, Zarabadi & Behzadfar

⁶ Iman & Jahangiri Heydari

⁷ Abdul-Hakim, Ismail & Abdul-Razak

رشد شهری در دهه ۱۹۳۰ جزو محورهای مطالعاتی شد که مورد توجه نظریه‌پردازان و متخصصان شهری قرار گرفت (سلیمی‌راد^۷ و همکاران، ۲۰۲۱: ۲۵۷). در اواخر قرن بیستم، کیفیت زندگی به موضوع مورد علاقه دانشمندان علوم اجتماعی که به شیوه‌ای تجربی با موضوع برخورد می‌کردند و داده‌ها را در مورد تجربیات افراد به‌طور سیستماتیک جمع‌آوری می‌نمودند، تبدیل شد (Veenhoven, 2007: 1). این توجه تحت تأثیر پیامدهای منفی حاصل از فرآیند صنعتی شدن، سیاست‌های متمرکز بر رشد اقتصادی و تحول رویکردهای نظری و سیاست‌های عملی توسعه بود (غفاری و امید^۸، ۲۰۱۱: ۱). همگام با افزایش جمعیت، گسترش شهرنشینی و تمرکز صنایع، سرمایه‌ها، امکانات و ... شهرها و کلان‌شهرهایی به وجود آمدند که دارای مشکلاتی چون آلودگی هوا، تخریب محیط‌زیست، تغییر سبک زندگی و در نتیجه کاهش کیفیت زندگی بودند (محمدی ده‌چشمه^۹، ۲۰۲۱: ۲۴۹). رشد کیفیت زندگی از جمله مسائل مهمی است که در پاسخ به مشکلات ناشی از صنعتی شدن و گسترش فناوری ابتدا در کشورهای غربی و توسعه‌یافته مورد توجه قرار گرفت (مختاری و نظری، ۲۰۱۰: ۱۳). در حال حاضر رشد کیفیت زندگی موضوع اصلی گزارش‌های اجتماعی در اکثر کشورهای توسعه‌یافته است و موارد مربوط به آن در نظرسنجی‌های اجتماعی استاندارد به‌صورت دوره‌ای انجام می‌شود (Veenhoven, 2007: 1).

تعریف کیفیت زندگی، چالش‌برانگیز است زیرا رویکردهایی مبتنی بر نیازهای انسانی، رفاه ذهنی، انتظارات و دیدگاه‌های پدیدارشناختی برای تعریف آن وجود دارد (Karimi & Brazier, 2016: 4). این امر ناشی از چندبعدی بودن کیفیت زندگی، کاربرد آن در حوزه‌هایی چون پزشکی، روان‌شناسی،

جنبه‌های مستقل برای کیفیت زندگی یک جامعه نشان دادند (Glatz, & Schwerdtfeger, 2022: 1).

بررسی پیشینه پژوهش حاکی از این است که اکثر پژوهش‌ها بر ارتباط سرمایه اجتماعی به‌عنوان یک کلیت و کیفیت زندگی تمرکز دارند و همان‌طور که مجید و سمرین^۱ (۲۰۲۱) بیان داشتند ادبیات سرمایه اجتماعی بیشتر بر اعتماد تعمیم‌یافته متمرکز است و اعتماد نهادی به‌عنوان یک بعد مهم از سرمایه اجتماعی مورد غفلت قرار گرفته است.

این مقاله سعی دارد دو حوزه ادبی را با هم ترکیب کند. ابتدا ادبیات مربوط به کیفیت زندگی و سپس اعتماد نهادی را مرور خواهیم کرد که مبنایی برای تحلیل نظری و تجربی ما خواهد بود. در بخش بعدی تجزیه و تحلیل اعتماد نهادی و ماهیت تأثیر آن بر کیفیت زندگی را ارائه خواهیم نمود. در گام بعد شاخص‌های اعتماد نهادی و کیفیت زندگی شناسایی خواهند شد. از داده‌های موج هفتم^۲ ارزش‌های جهانی استفاده نموده و تأثیر اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی را با استفاده از معادلات ساختاری تحلیل خواهیم کرد.

۲،۲ کیفیت زندگی

ریشه تاریخی استفاده از عبارت کیفیت زندگی به آثار کلاسیک ارسطو در سال ۳۳ قبل از میلاد مسیح برمی‌گردد (مختاری و نظری، ۲۰۱۰: ۱۵). ارسطو کیفیت زندگی را سعادت بشری در کسب حداکثر فضیلت از راه رعایت اصول اخلاقی و التزام‌های حفظ سلامت جسمانی می‌دانست (پرن‌آور و قربان‌زاده مقدم، ۲۰۱۸: ۱۲۸). اصطلاح «کیفیت زندگی» برای نخستین بار توسط پیگو^۵ در کتاب خود به نام «اقتصاد و رفاه» به‌صورت تخصصی به کار رفت (مختاری و نظری، ۲۰۱۰: ۲۲) و مفهوم آن هم‌زمان با

⁶ Mokhtari & Nazari

⁷ Salimi Rad & et.al.

⁸ Ghafari & Omid

⁹ Mohammadi De Cheshme

¹ Majeed & Samreen

² WVS-7

³ Mokhtari & Nazari

⁴ Parand Avar & Gurbanzadeh Moghadam

⁵ Pigou

شاخص‌های ذهنی اضافه شدند (Veenhoven, 2007: 1). به‌طور کلی دو دیدگاه مطرح در مطالعات کیفیت زندگی عبارت‌اند از: اندازه‌گیری ذهنی که در رفاه و رضایتمندی متبلور می‌شود و اندازه‌گیری عینی که در قالب شرایط زندگی بیان می‌شود (خادمی^۹ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۴۸). معیارهای عینی عمدتاً ملموس هستند و شرایط اجتماعی و اقتصادی را در بر می‌گیرند. متغیرهای آن شامل: شغل و درآمد مناسب، تغذیه مناسب، مسکن مناسب و راحت، محیط‌زیست سالم، وجود امنیت فیزیکی، دسترسی به خدمات و آموزش مناسب و ... است. معیارهای ذهنی کیفیت زندگی به سنجش احساسات در خصوص زندگی و چگونگی تصور افراد از زندگی خود می‌پردازد. متغیرهای این رویکرد شامل: رضایت از زندگی، عدالت اجتماعی، سلامت روانی، نیاز به شکوفایی و ... است (مختاری و نظری، ۲۰۱۰: ۱۳۷-۱۲۳). داینر^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۵) بیان می‌کنند که امروزه، بیشتر محققان و سیاستمداران برای اندازه‌گیری کیفیت زندگی که عمدتاً از طریق نظرسنجی ارزیابی می‌شوند، تمرکز قوی‌تری بر شاخص‌های ذهنی دارند. پرکاربردترین شاخص برای این منظور، بهزیستی ذهنی است که توسط داینر (۲۰۰۹) معرفی شده است و بر سنجش رضایت از زندگی تمرکز دارد (Glatz & Schwerdtfeger, 2022: 1324). سنجش‌های کیفیت زندگی ذهنی فرآیندهای روان‌شناختی را در خود می‌گنجانند (مارانز و استیمون ترجمه غفاری و همکاران، ۲۰۱۹: ۸۹). بالدوین^{۱۱} (۱۹۹۴)، نیز کیفیت زندگی را در دو سطح خرد (فردی-ذهنی) و کلان (اجتماعی-عینی) تعریف می‌کند. سطح خرد شامل شاخص‌هایی نظیر ادراکات کیفیت زندگی، تجارب و ارزش‌های فردی، رفاه، خوشبختی و رضایت از زندگی است و در سطح کلان شامل درآمد، اشتغال، مسکن، آموزش و پرورش

جغرافیای انسانی، مطالعات توسعه، اقتصاد، جامعه‌شناسی و سطح تحلیل آنکه مربوط به عاملان، فرآیندها، موقعیت‌ها و یا ساختارها است (غفاری و امید، ۲۰۱۱: ۳).

تعاریف متعددی برای کیفیت زندگی مطرح شده است؛ کارتر^۲ (۱۹۸۵) و پاسیون^۳ کیفیت زندگی را رضایت فرد از زندگی و محیط پیرامونی بیان می‌کند و بر این باورند که کیفیت زندگی تمامی عوامل ملموس و غیرملموس را در بر می‌گیرد که بر بهزیستی فرد تأثیرگذارند (غفاری و امید، ۲۰۱۱: ۵؛ ایسپا، ۲۰۱۴: ۲۶). مولیگان^۴ و همکاران (۲۰۰۴)، آن را به‌عنوان رضایتی تفسیر می‌کنند که شخص از شرایط فیزیکی پیرامون به دست می‌آورد (مارانز و استیمون^۵ ترجمه غفاری و همکاران، ۲۰۱۹: ۷). میلبراث^۶ به احساس کلی خوشبختی اشاره دارد که سازمان بهداشت جهانی نیز آن را مورد توجه قرار داده است (ملکی و همکاران، ۲۰۱۶: ۳۰) بنا بر تعریف یونسکو، کیفیت زندگی مفهومی کلی است که تمام جنبه‌های زیستی (شامل رضایت مادی، نیازهای حیاتی و جنبه‌های انتقالی زندگی مانند توسعه فردی، خودشناسی و بهداشت اکوسیستم) را پوشش می‌دهد (شریفیان و فتوت^۷، ۲۰۱۱: ۴) همچنین فو^۸ کیفیت زندگی را رضایتمندی کلی از زندگی می‌داند که به‌دلیل پیچیدگی نیازهای انسان و تنوع سیستم‌های اقتصادی-اجتماعی و سیاسی، مفهومی گسترده دارد (سلیمی‌راد و همکاران، ۲۰۲۱: ۲۵۸). به‌طور کلی کیفیت زندگی مفهومی چندبعدی و کیفی در رابطه با شرایط و وضعیت جمعیت است که متکی به شاخص‌های عینی یا کمی و ذهنی یا کیفی است (پرن‌آور و قربان‌زاده مقدم، ۲۰۱۸: ۱۲۷).

در ابتدا، تأکید بر شاخص‌های «عینی» رفاه، مانند فقر، بیماری و خودکشی بود، در طول دهه ۱۹۷۰،

⁷ Sharifian & Fotovat

⁸ Fou

⁹ Khademi, Safaei & Moradi Shahbaz

¹⁰ Diner

¹¹ Baldwin

¹ Ghafari & Omid

² Carter

³ Pasion

⁴ Mulligan

⁵ Marans & Stimson

⁶ Milbrath

سازمان ملل متحد، در سال ۱۹۹۰ یک شاخص ترکیبی در مورد کیفیت زندگی صادر کرد: شاخص توسعه انسانی (UNDP). موردی^۱ (۱۹۹۲) با تلفیق عوامل عینی و ذهنی یک چارچوب مفهومی برای کیفیت زندگی ارائه می‌دهد که در سه حوزه محیط فیزیکی، مسکن و خدمات عمومی متبلور می‌شود (غفاری و امیدی، ۱۳۹۰: ۱۱۵). فرانس^۲ (۱۹۹۶)، پس از بررسی مطالعات انجام‌شده در حوزه کیفیت زندگی، کاربرد این اصطلاح را در شش حوزه زندگی عادی، مطلوبیت اجتماعی، شادکامی، رضایت از زندگی، دستیابی به اهداف شخصی و استعدادهای ذاتی شناسایی کرد (غفاری و امیدی، ۲۰۱۱: ۸). نول^۳ (۲۰۰۲)، بهبود شرایط و کیفیت زندگی از طریق تأمین اشتغال، آموزش، سطح استاندارد زندگی، بهداشت، تأمین و حمایت اجتماعی، امنیت عمومی، حمل‌ونقل و محیط‌زیست به‌عنوان شاخص‌های کیفیت زندگی معرفی می‌کند (غفاری و امیدی، ۲۰۱۱: ۵). شالوک^۴ (۲۰۰۴)، کیفیت زندگی را تأمین نیازهای انسانی در ارتباط با ادراک افراد و گروه‌ها از بهزیستی ذهنی تعریف می‌کند. طبق نظر وی، ابعاد کیفیت زندگی موجب به وجود آمدن احساس بهزیستی شخصی در فرد می‌شود. این ابعاد به‌صورت سلسله‌مراتبی بدین‌گونه مطرح می‌شوند: ۱- بهزیستی جسمی ۲- بهزیستی مادی ۳- حقوق ۴- ادغام اجتماعی ۵- روابط بین فردی ۶- خودمختاری ۷- رشد فردی ۸- بهزیستی عاطفی (ایمان و جهانگیری حیدری، ۱۳۹۰: ۱۰). همچنین لیو (۱۹۷۶) سه رویکرد را در بررسی مفهوم کیفیت زندگی ارائه می‌دهد: ۱- تعریف کیفیت زندگی براساس شاخص‌هایی چون شادکامی، رضایتمندی، سبک زندگی و... ۲- تعریف کیفیت زندگی از طریق به‌کارگیری شاخص‌های عینی و ذهنی اجتماعی مانند تولید ناخالص داخلی، بهداشت، شاخص رفاه، شاخص آموزش و... ۳- تعریف کیفیت زندگی براساس تعیین متغیرها یا عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی و توجه به زمینه‌ها و

و سایر شرایط زندگی است (غفاری و امیدی، ۲۰۱۱: ۳). بیشتر نوشتارها در رابطه با کیفیت زندگی، گنجانیدن شاخص‌های ذهنی را در کنار شاخص‌های عینی کیفیت زندگی توصیه می‌کنند (مارانز و استیمون ترجمه غفاری و همکاران، ۲۰۱۹: ۶۶). به‌طور کلی هنگامی که محققان به کیفیت زندگی یا رفاه اشاره می‌کنند، تمایل دارند به برخی از ابعاد عینی اشاره کنند. به‌عنوان مثال، کیفیت زندگی یا رفاه جامعه معمولاً با معیارهای عینی مانند رفاه اقتصادی، رفاه اوقات فراغت، رفاه محیطی و رفاه سلامت سنجیده می‌شود. با این حال، زمانی که محققان به جنبه‌های ذهنی کیفیت زندگی یا بهزیستی اشاره می‌کنند، از سازه‌های روان‌شناختی خاصی مانند بهزیستی ذهنی، شادی، رضایت از زندگی، کیفیت زندگی و بهزیستی لذت‌گرا استفاده می‌نمایند (Uysal & et al., 2016: 2).

بیشتر تعاریف و نظریه‌ها در زمینه کیفیت زندگی در مورد احساس عمومی خوشبختی، حس مثبت از روابط اجتماعی و فرصت‌های بروز توانایی‌های فردی اشتراک نظر دارند. با توجه به این تعاریف لازم است ابعاد و شاخص‌های کیفیت زندگی استخراج و ملاک سنجش در پژوهش قرار گیرند. رویکرد عینی و ذهنی را رویکردی ترکیبی یا کل‌نگر می‌نامند. از آنجایی که نهادهای حاکم از اهمیت کیفیت زندگی شهروندان خود آگاه‌اند، کیفیت زندگی به موضوعی تبدیل شده که در کشورها، مناطق یا حتی شهرها می‌توان آن را رتبه‌بندی کرد. یک میانگین رتبه‌بندی که توسعه و کاربرد بسیار زیادی را به‌ویژه در بخش دولتی به خود دیده است، استفاده از شاخص‌های ترکیبی است (Maricic, 2018: 4).

تاریخچه طولانی شاخص‌های ترکیبی کیفیت زندگی به دهه ۱۹۷۰ و شاخص کیفیت فیزیکی زندگی که توسط موریس (۱۹۷۹) ابداع شد، بازمی‌گردد. او سه شاخص امید به زندگی، مرگ‌ومیر نوزادان و سواد را در نظر گرفت. برنامه توسعه

³ Null⁴ Sherlock¹ Mordi² Franc

افزایش کیفیت زندگی کمک کند (Hazlina & et al., 2014: 177).

۲٫۳ اعتماد نهادی

در تعریف اعتماد نهادی لازم است ابتدا سرمایه اجتماعی تعریف شود. منظور پاتنام از سرمایه اجتماعی ویژگی‌های شبکه‌های زندگی اجتماعی، هنجارها و اعتماد است که مشارکت‌کنندگان را قادر می‌سازد تا با هم به‌طور مؤثرتری برای پیگیری اهداف مشترک عمل کنند. این اعتماد منبع اصلی جامعه مدنی، زمینه‌ساز تعهد مدنی، تعهد سازمانی و دموکراسی به حساب می‌آید (Putnam, 1995: 664). وی اعتماد اجتماعی را، سنگ محک سرمایه اجتماعی می‌داند زیرا منعکس‌کننده عمل متقابل تعمیم یافته است (Glatz & Schwerdtfeger, 2022: 1325)، اعتماد بر این پایه استوار است که دیگران به‌طور قابل پیش‌بینی و صادقانه رفتار کنند (Ciziceno & Travaglino, 2019: 687). جامعه‌شناسان به این واقعیت ساده و مشخص پی برده‌اند که بدون اعتماد زندگی اجتماعی روزمره غیرممکن است. امروزه ما موافق این تعبیر هستیم که وجود اعتماد اجتماعی مؤلفه اصلی تمامی روابط پایدار اجتماعی است (زتومکا، ۲۰۰۸: ۳). تحقیقات زیادی از اعتماد به‌عنوان جایگزین سرمایه اجتماعی نام می‌برند (موحد و همکاران، ۲۰۱۲: ۷۲) همان‌طور که اینگلهارت سرمایه اجتماعی را همان اعتماد می‌داند (ماهدشت^۴ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۵۸).

اعتماد یک استراتژی مهم برای رویارویی با آینده نامشخص و کنترل‌نشده است و می‌تواند به درک افراد در محیط‌های پیچیده و نامطمئن کمک کند (Halim, 2017: 785). طبق نظر فوکویاما (۱۹۹۵) اعتماد مانند یک روان‌کننده عمل می‌کند و باعث می‌شود فعالیت‌های گروهی کارآمدتر انجام شود. جامعه‌شناسان فرض می‌کنند که اعتماد برای وجود نهادهای اجتماعی ضروری است (Halim, 2017: 785).

شرایطی که در آن سطح کیفیت زندگی تعیین می‌شود (Liu, 1976: 200).

توحیدالرحمن^۱ و همکارانش (۲۰۰۳)، تلاش کردند تا تحلیلی جامع از روابط میان کیفیت زندگی برای برنامه‌ریزی ارائه دهند. آن‌ها بر این باورند که کیفیت زندگی را نمی‌توان به‌طور مستقیم سنجید از این‌رو در کار خود بر داده‌های ثانویه تأکید داشتند. طبق نظر آن‌ها عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی عبارت‌اند از بهداشت، اشتغال و بهره‌وری، بهزیستی مادی، احساس تعلق به اجتماع محلی، امنیت شخصی، کیفیت محیطی، بهزیستی روانی و روابط خانوادگی و دوستانه که به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم در بهبود کیفیت زندگی نقش دارند (غفاری و امیدی، ۲۰۱۱: ۱۱۱ و ۱۱۲). سوماریبا و همکاران (۲۰۱۵)، کشورهای عضو اتحادیه اروپا را با استفاده از ۳۱ شاخص رتبه‌بندی کردند. آنان دریافتند که شاخص‌های ترکیبی در زمینه کیفیت زندگی هنوز در حال ابداع هستند، تعداد شاخص‌ها متفاوت است و روش‌شناسی آن‌ها گاهی براساس تحلیل‌های آماری پیچیده است (Maricic, 2018: 4).

در بیشتر نوشته‌ها، کیفیت زندگی به‌عنوان یک مفهوم ذهنی مبتنی بر ارزش‌ها و تمایلات فردی در ارتباط با میزان رضایت‌مندی از زندگی در نظر گرفته شده است (غفاری و امیدی، ۲۰۱۱: ۴). ارزیابی جنبه‌های خاص زندگی (مانند محل اقامت، استفاده از زمان، محیط زندگی، روابط شخصی) قطعاً پیامدهایی برای رضایت کلی از زندگی دارد. چندین مطالعه به این نتیجه رسیدند که روابط خوب و نزدیک با افراد دیگر تأثیر مثبتی بر رضایت از زندگی دارد (D'Agostino & et al., 2019: 4). مردم برای اینکه از زندگی رضایت داشته باشند، برای محله خود ارزش متفاوتی قائل هستند. تا زمانی که مردم در شرایط زندگی روزمره شاد باشند، این می‌تواند به

⁴ Mahdasht, Danesh, Farajian & Esmaili

¹ Abdul Rahman

² Sztompka

³ Movahed, Mozafari & Alizadeh

اعتماد دارند. به عبارت دیگر، اعتماد اجتماعی تعمیم‌یافته این اعتقاد است که به اکثر مردم می‌توان اعتماد کرد حتی اگر آن‌ها را شخصاً نشناسید یا حتی اگر از نظر اجتماعی مانند شما نباشند. بنابراین، ایده اعتماد اجتماعی مبتنی بر این تفکر است که اعتماد به دیگران موجه است (Ervasti & et al., 2018: 5). رویکرد اجتماعی اعتماد محصول عواملی چون؛ مشارکت مدنی، محیط اجتماعی و میزان گستردگی جامعه انسانی است. نیوتن (۲۰۰۲)، بیان می‌کند که اعتماد اجتماعی بر روی رونق و رشد اقتصادی، فراهم کردن سود عمومی، همبستگی اجتماعی، هماهنگی و همکاری اجتماعی، رضایت از زندگی، توسعه، تندرستی و امید به زندگی اثر می‌گذارد (ماهدشت و همکاران، ۲۰۲۰: ۱۵۸) اما اعتماد نهادی رسماً به‌عنوان درجه اعتمادی است که مردم به نهادهای قضایی، اقتصادی و دولتی و ارزیابی عملکرد چنین نهادهایی دارند (Ciziceno & Travaglio, 2019: 687). میشلر^۶ و رز^۷ (۲۰۰۱) و پاتنام (۲۰۰۱) نیز اعتماد نهادی را شامل اعتماد به دولت‌ها، مقامات سیاسی یا سایر نهادهای اجتماعی می‌دانند که به‌عنوان شاخص کیفیت نهادها عمل می‌کند. طبق نظر پاتنام و همکاران (۱۹۹۴) اعتماد به افراد دیگر منجر به اعتماد بیشتر به انجمن‌های مدنی کوچک‌تر و در ادامه اعتماد به نهادهای بزرگ‌تر می‌شود و یک چرخه بافضیلت از اعتماد را تشکیل می‌دهد (Glatz & Schwerdtfeger, 2022: 1325).

زومکا اعتماد نهادی را حالت انتزاعی اعتماد به نهادها و سازمان‌ها می‌داند. نهادهایی مانند مدرسه، ارتش، دادگاه، نیروی انتظامی و ... میزان اعتمادی که مردم به نهادها و سازمان‌ها دارند در میان جوامع مختلف و در زمان‌های مختلف متفاوت است (زومکا، ۲۰۰۸: ۸۳). سطوح بالای اعتماد نهادی شهروندان را قادر می‌سازد تا در یک محیط قابل پیش‌بینی، باثبات و قابل کنترل زندگی کنند و در

اعتماد را می‌توان به اعتماد اجتماعی (فردی) و اعتماد نهادی طبقه‌بندی کرد. افراد نه‌تنها تصمیم می‌گیرند که به دیگران نسبت به شایستگی، صداقت و خیرخواهی خود اعتماد کنند یا نه، بلکه تصمیم می‌گیرند که آیا به نهادها اعتماد کنند یا خیر. محققان بر اهمیت نهادها در تحقیقات اعتماد تأکید دارند (Kong, 2013: 848). زیمل (۱۹۵۰)، بیان می‌دارد بدون اعتماد کلی که مردم نسبت به یکدیگر دارند، جامعه از هم می‌پاشد. او اعتماد را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عناصر در نظر می‌گیرد که در سطح فردی و نهادی اهمیت فراوان دارد (حیدری، ۲۰۱۴: ۸۶). اگرچه اعتماد اجتماعی (اعتماد فردی) به افراد دیگر و اعتماد نهادی (سیاسی) به مقامات سیاسی ممکن است از نظر تجربی مرتبط باشند، اما از نظر منطقی کاملاً متمایز هستند و شامل اعتماد به دولت‌ها، مقامات سیاسی یا سایر نهادهای اجتماعی می‌شود (Glatz & Eder, 2020: 2). اعتماد نهادی برای عملکرد صحیح دموکراسی‌های مدرن ضروری است، زیرا اعتماد قوی‌تر با مشارکت مدنی بهتر، احساس تعامل متقابل، تأیید قوانین مشترک و محیط قابل پیش‌بینی‌تر همراه است (Ciziceno & Travaglio, 2019: 686).

طبق گفته دل‌های^۲ و نیوتن^۳ (۲۰۰۳) اعتماد پایه و اساس یک جامعه خوب را تشکیل می‌دهد و اعتماد به نهادها جزء مهمی از جوامع دموکراتیک است، زیرا برای تعاملات بین نهادهای دولتی و شهروندان ضروری است. به همین ترتیب، اعتماد عمومی نسبت به هم‌شهریان ناشناخته، دیگر دارایی اساسی جامعه و عنصر مهم قلمرو اجتماعی و سیاسی است (Ervasti & et al., 2018: 2). اوسلانر^۴ (۲۰۰۰) و زمیرلی^۵ (۲۰۰۷) بیان می‌کنند، اعتماد اجتماعی به‌عنوان اعتماد بین فردی یا عمومی شناخته می‌شود، اینکه مردم تا چه اندازه به افراد دیگر، به‌ویژه به افرادی که شخصاً نمی‌شناسند،

⁵ Zmerli

⁶ Mishler

⁷ Rose

¹ Heydari

² Delhey

³ Newton

⁴ Uslaner

در ساختارهای کلان اجتماعی یک عامل تعیین‌کننده معتبر برای رضایت از زندگی است. افرادی که به همسهریان خود و سیستم‌های حقوقی و سیاسی اعتماد دارند، نسبت به همتایان منتقد خود به‌طور کلی از زندگی خود راضی‌تر هستند (D'Agostino & et al., 2019: 4). اعتماد نهادی موجب هم‌افزایی در بین ساکنین شده و بر کیفیت زندگی که منعکس‌کننده شرایط زندگی شهروندان است، تأثیر می‌گذارد و مستقیماً بر احساس رفاه، آسایش و رضایت مردم از محیط زندگی‌شان مؤثر است. در صورتی که اعتماد نهادی درون‌زا و سازمانمند باشد، ارتباط معناداری بین اعتماد نهادی و کیفیت زندگی وجود خواهد داشت. اگر نهادها به هنجارهای رایج پایبند باشند، وعده‌های منصفانه بدهند، ثابت کنند قابل اعتماد هستند و مشارکت ارائه دهند، شهروندان به آن‌ها اعتماد خواهند کرد. در نهایت، اعتماد به نهادها ممکن است به احساس اطمینان و امنیت کمک کند که تأثیر مثبتی بر کیفیت زندگی دارد (Glatz & Eder, 2020: 3). بنابراین سنجش اعتماد نهادی و بررسی همبستگی آن با سطح کیفیت زندگی شهروندان ابزاری مهم جهت نیل به شرایط زندگی بهتر است.

۳ روش تحقیق

کیفیت زندگی مفهومی ذهنی است و مستقیماً قابل مشاهده نیست اما مظاهر و پیامدهای آن قابل مشاهده و اندازه‌گیری هستند. در پژوهش حاضر کیفیت زندگی در ۳ زیرشاخص بهزیستی مالی، شرایط زندگی و امنیت دسته‌بندی شده است. این شاخص دیگر مورد بررسی اعتماد نهادی است. این شاخص در سه زیرگروه اعتماد به رسانه، اعتماد به حاکمیت و اعتماد مذهبی طبقه‌بندی شده است. با بررسی تحقیقات پیشین مرتبط، زیرشاخص‌ها شناسایی شدند (جدول ۱). پس از شناخت متغیرهای قابل مشاهده، داده‌های مورد نیاز از پایگاه پیمایش ارزش‌های جهانی (WVS) که توسط یک

عین حال به حفظ انسجام اجتماعی کمک می‌کنند زیرا رفتارهای مشارکتی را در بین شهروندان برمی‌انگیزد (Ciziceno & Travaglino, 2019: 687). تضعیف یا تقویت اعتماد نهادی، وابسته به شرایط زمان و مکان، عملکرد مناسب و بدون تبعیض نهادهای رسمی (Mishler & Rose, 2001: 6) و شرایط اجتماعی حاکم بر زندگی شهروندان است که به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر عملکرد نهادهای حاکم بر جامعه مانند احساس امنیت، فساد، کلاهبرداری، افزایش جرائم و ... است (حیدری، ۱۳۹۳: ۸۵). به‌زعم برلسون^۱ (۱۹۵۲) در یک جامعه دموکراتیک، حوزه سیاسی نباید به‌طور گسترده فاسد باشد. نیم قرن پس از آن، سخن وی به یک فرض استاندارد در میان دانشمندان علوم سیاسی تبدیل شد که نشان می‌دهد سطح پایین اعتماد به دولت و اعتماد به نهادها نشان‌دهنده پتانسیل بحران در آن حکومت است (Cook & Gronke, 2005: 799). سیلور^۲ (۱۹۸۷)، بیان می‌دارد طبق نظریه‌های نهادی، نه‌تنها ارزیابی عملکرد کل دولت، بلکه شرایط و ارزش‌های فردی نیز منعکس‌کننده سطح اعتماد افراد به نهادهاست. افرادی که بیکار هستند یا دارای‌های شخصی آن‌ها در سیاست‌های دولتی آسیب دیده است، احتمالاً نسبت به نهادهای سیاسی در شرایط اقتصادی بهتر، اعتماد کمتری دارند (Mishler & Rose, 2001: 7).

در دهه گذشته، علاقه فزاینده‌ای به رابطه اعتماد به‌عنوان بخشی از سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی وجود داشته است. سرمایه اجتماعی یکی از محرک‌های کلیدی برای افزایش کیفیت زندگی است، که هم در سطح فردی و هم در سطح اجتماعی نمود دارد (Glatz & Eder, 2020: 2). مطالعاتی که اعتماد را به رفاه ذهنی مرتبط می‌کنند معمولاً تأثیر مثبتی از اعتماد عمومی و نهادی بر رضایت از زندگی یافته‌اند. بوهنکه^۳ (۲۰۰۸) تأکید کرد که میزان اعتماد

³ Boehnke

¹ Burleson

² Silver

نمونه‌گیری احتمالی یک تکنیک نمونه‌گیری است که در آن نمونه‌ها در فرآیندی جمع‌آوری می‌شوند که به همه افراد جامعه شانس مساوی برای انتخاب می‌دهد. در پیمایش ارزش‌های جهانی (WVS^۱) با توجه به اینکه نمونه‌های احتمالی کامل ممکن است به دلیل هزینه بالا، بازدارنده باشد؛ اجازه استفاده از یک نمونه تصادفی نماینده ملی براساس انتخاب طبقه‌بندی منطقه‌ای چندمرحله‌ای را می‌دهد. جامعه نمونه در این پیمایش شامل کلیه اتباع ایرانی (اعم از زن و مرد) ۱۸ سال و بالاتر است. در این طبقه‌بندی ایران به ۹ منطقه که شامل ۳۱ استان است تقسیم می‌شود. طرح نمونه‌گیری شامل طبقه‌بندی در سطح منطقه‌ای و محل مسکونی (به‌عنوان مثال شهری-روستایی) برای دستیابی به یک تقسیم ملی ۷۲ درصد شهری و ۲۸ درصد روستایی است که شامل ۱۴۹۹ پرسشنامه می‌شود.

جدول ۱. مؤلفه‌ها و معیارهای پژوهش

منبع داده	محققین	معیار	مؤلفه
World value survey, Wave 7	Veenhoven, 2007; D'Agostino, et al., 2019	بهبودی مالی	کیفیت زندگی
	Raphael, et al., 1996; Andrews & Withey, 2012; Veenhoven, 2007; Glatz & Eder, 2020	شرایط زندگی	
	Veenhoven, 2007; Andrews & Withey, 2012; D'Agostino et al., 2019	امنیت	
	موحد و همکاران، ۱۳۹۱؛ سردارنیا و همکاران، ۱۴۰۰	اعتماد رسانه‌ای	اعتماد نهادی
	Mishler & Rose, 2001; D'Agostino, et al., 2019, Ciziceno & Travaglino, 2019; Glatz & Eder, 2020 محمودی ۳ و همکاران، ۱۳۹۵	اعتماد به حاکمیت	
	موحد و همکاران، ۱۳۹۱؛ سردارنیا و همکاران، ۱۴۰۰	اعتماد مذهبی	

ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی^۴ با نرم‌افزار اسمارت پی ال اس^۵ تحلیل شد. این مدل به دلیل انجام معادلات پیچیده با حجم اندک و عدم حساسیت به نرمال بودن توزیع داده بسیار مورد

شبکه بین‌المللی علوم اجتماعی هدایت می‌شود، استخراج گردید. شاخص‌های مورد نظر در این بررسی به‌طور عمده بر اعتماد بین شخصی و اعتماد نسبت به نهادهای فعال در جامعه متمرکز است (Healy, 2002). هدف پژوهش حاضر بررسی همبستگی و میزان تأثیرگذاری اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی است. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای Excel، SPSS و Smart PLS استفاده شده است. فایل آماده‌شده در نرم‌افزار Excel جهت پیش‌پردازش، وارد نرم‌افزار SPSS گردید. سپس ورودی مورد نیاز نرم‌افزار Smart PLS تهیه و آزمون معادلات ساختاری جهت سنجش رابطه میان اعتماد نهادی و کیفیت زندگی انجام شد.

نوع نمونه‌ای که برای استفاده در نظرسنجی ارزش‌های جهانی ترجیح داده می‌شود، نمونه احتمالی کامل از جمعیت ۱۸ ساله و بالاتر است.

۴ یافته‌ها و بحث

برای پاسخگویی به فرضیات تحقیق داده‌های پژوهش با استفاده از مدل انعکاسی معادلات

³ Mahmoudi, Ruknuddin Eftekhari & Ghafari

⁴ Partial Least Squares

⁵ Smart PLS

¹ معادل World Values Survey است که توسط پرفسور

انگلهارت پایه‌گذاری شده است.

² Sardarnia, Badri & Aminizadeh

پایایی ترکیبی و میزان میانگین واریانس استخراج شده^۲ محاسبه گردید که در جدول ۳ ارائه شده است. هرگاه همبستگی بین نمرات گویه‌هایی که خصیصه‌ای واحد را تشکیل می‌دهند بالا باشد، سازه دارای اعتبار همگرا است. به منظور محاسبه روایی همگرا دو شاخص پایایی ترکیبی و AVE مورد استفاده قرار می‌گیرد. سه شرط روایی همگرا عبارت‌اند از: $(CR > 0.7, AVE > 0.4)$. همان‌طور که در جدول ۳ قابل مشاهده است، داده‌ها دارای روایی همگرا می‌باشند.

مدل ساختاری

در سومین گام، روابط بین متغیرهای پنهان مورد بررسی قرار می‌گیرد. معیارهای مورد بررسی شامل ضریب معناداری (T-Value) و ضریب مسیر (-P Value) است (تصویر ۱). اگر مقدار آماره T بیشتر از ۱/۹۶ باشد به این معنا است که روابط در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار بوده و بیانگر صحت ارتباط بین متغیرهای پنهان با سازه اصلی پژوهش است. ضریب تأثیر مسیر بیان‌کننده وجود رابطه علی خطی، شدت و جهت این رابطه بین دو متغیر پنهان است و در حقیقت همان ضریب رگرسیون در حالت استاندارد است که هر قدر به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان‌دهنده رابطه قوی بین دو متغیر است.

در مطالعه حاضر شاخص نیکویی برازش مدل (RSMR) مساوی ۰/۱ به دست آمده و میزان شاخص NFI (میزان این آماره هر قدر به ۱ نزدیک‌تر باشد، بهتر است) نیز در سطح قابل قبولی قرار دارد که نشان‌دهنده برازش خوب مدل است.

جدول شماره ۴، رد یا تأیید فرضیه اصلی پژوهش و فرضیات خرد را نمایش می‌دهد. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که بین اعتماد نهادی با کیفیت زندگی رابطه معنادار وجود دارد. این امر حاکی از این است که فرض اصلی تحقیق مبنی بر تأثیر اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی با ۹۵ درصد

توجه است. پیش از اجرای مدل معادلات ساختاری نیاز است تا همبستگی متغیرها با سازه اصلی پژوهش بررسی شود. به همین دلیل همبستگی پیرسون متغیرها با یکدیگر و با سازه اصلی پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که در جدول ۲ ارائه شده است. نتایج تحلیل همبستگی نشان می‌دهد که بین متغیر وابسته کیفیت زندگی با اعتماد نهادی در سطح ۹۹ درصد اطمینان ارتباط معنادار وجود دارد $(p=0.000)$. میزان همبستگی پیرسون (0.406) نشان می‌دهد که روابط میان متغیرها متوسط (میزان معناداری در بازه ۰/۴ تا ۰/۶) و مثبت است. به عبارت دیگر با افزایش اعتماد نهادی، کیفیت زندگی شهروندان نیز افزایش می‌یابد و بالعکس با کاهش آن، کیفیت زندگی نیز کاهش می‌یابد. گام اول در مدل‌سازی معادلات ساختاری ترسیم مدل است، سپس مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری برازش می‌شود.

برازش مدل اندازه‌گیری

دومین گام در روش معادلات ساختاری برازش مدل اندازه‌گیری است. در این مرحله رابطه بین متغیرهای پنهان و متغیرهای آشکار متناظرشان تبیین می‌گردد. در این مرحله اعتبار سازه‌ها، پایایی و روایی بررسی می‌شود. در این زمینه لارکر (۱۹۸۱)، سه ملاک را معرفی کرده که شامل اعتبار هر یک از گویه‌ها، پایایی ترکیبی (CR) هر یک از سازه‌ها و متوسط واریانس استخراج شده^۱ (AVE) است. در مورد اعتبار هر یک از گویه‌ها مقدار بار عاملی ۰/۶ و بیشتر در تحلیل عاملی تأییدی مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن مدل اندازه‌گیری قابل قبول است. در مرحله اول اجرای مدل گویه‌های دارای بار عاملی کمتر از ۰/۶ از مدل حذف شدند. پس‌از حذف این گویه‌ها و اطمینان از اینکه تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی بیشتر از ۰/۶ هستند، میزان آلفای کرونباخ،

¹ Average Variance Extracted

بدین معنی که فرضیات تحقیق مبنی بر تأثیر اعتماد به رسانه بر امنیت و تأثیر اعتماد به رسانه بر شرایط زندگی رد می‌گردد. درحالی‌که اعتماد به رسانه با بهزیستی مالی رابطه معنادار و معکوس دارد. شایان ذکر است که بین اعتماد به نهادهای مذهبی با هیچ‌یک از شاخص‌های کیفیت زندگی (امنیت، بهزیستی مالی و شرایط زندگی) رابطه معنادار دیده نشد.

اطمینان تأیید می‌گردد. بین اعتماد به حاکمیت و بهزیستی مالی رابطه معنادار دیده نشد؛ این امر حاکی از این است که فرض تحقیق مبنی بر تأثیر اعتماد به حاکمیت بر بهزیستی مالی رد می‌شود. درحالی‌که فرض تأثیرگذاری مثبت و معنادار اعتماد به حاکمیت بر امنیت و شرایط زندگی با ۹۵ درصد اطمینان تأیید می‌گردد. بین اعتماد به رسانه و امنیت و شرایط زندگی رابطه معنادار دیده نشد؛

جدول ۲. همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

کیفیت زندگی	اعتماد نهادی	شرایط زندگی	بهزیستی مالی	امنیت	اعتماد مذهبی	اعتماد به رسانه	اعتماد به حاکمیت	
							۱	اعتماد به حاکمیت
						۱	۰,۵۳۵**	اعتماد به رسانه
					۱	۰,۴۵۶**	۰,۴۸۸**	اعتماد مذهبی
				۱	۰,۲۴۶**	۰,۲۵۵**	۰,۴۱۰**	امنیت
			۱	۰,۱۲۸**	-۰,۰۲۲	-۰,۰۸۹**	-۰,۰۴۶	بهزیستی مالی
		۱	۰,۳۶۳**	۰,۳۲۱**	۰,۱۹۷**	۰,۱۶۷**	۰,۲۷۱**	شرایط زندگی
	۱	۰,۲۷۵**	-۰,۰۶۰*	۰,۴۱۰**	۰,۶۲۵**	۰,۷۱۸**	۰,۹۶۴**	اعتماد نهادی
۱	۰,۴۰۶**	۰,۸۷۸**	۰,۳۱۲**	۰,۷۲۴**	۰,۲۷۰**	۰,۲۵۱**	۰,۴۰۱**	کیفیت زندگی

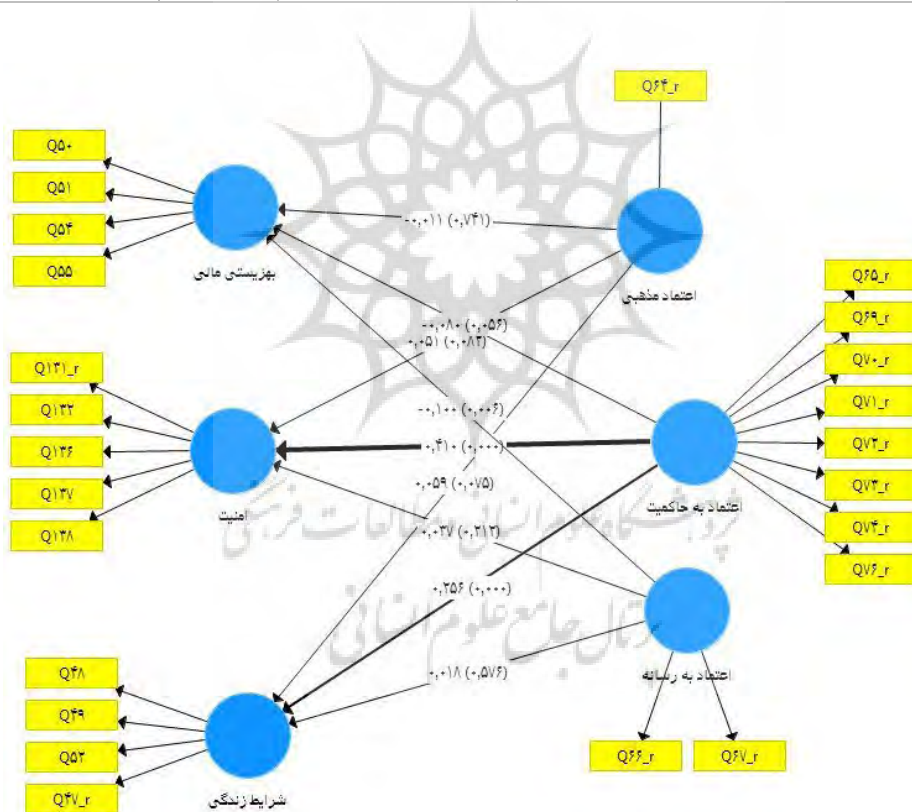
Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed**)

جدول ۳. ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده

نام متغیر	ضریب آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
اعتماد به حاکمیت	۰,۸۰۸	۰,۸۵۶	۰,۴۳۱
اعتماد به رسانه	۰,۵۸۱	۰,۸۲۶	۰,۷۰۴
اعتماد مذهبی	۱	۱	۱
امنیت	۰,۷۱۵	۰,۸۰۸	۰,۴۶۴
بهزیستی مالی	۰,۶۹۴	۰,۷۷۴	۰,۴۷۶
شرایط زندگی	۰,۵۹۰	۰,۷۶۳	۰,۴۴۹
اعتماد نهادی	۰,۸۴۳	۰,۸۷۵	۰,۴۰۱
کیفیت زندگی	۰,۷۲۰	۰,۷۹۹	۰,۴۰۰

جدول ۴. آزمون فرضیات (ارتباط بین ابعاد و شاخص‌های پژوهش)

نتیجه فرضیه	آماره T	ضریب تأثیر مسیر	مسیر
تائید	۱۶,۱۴۵	۰,۴۱۰ (۰,۰۰۰)	اعتماد به حاکمیت - امنیت
رد	۱,۹۱۶	-۰,۰۸۰ (۰,۰۵۶)	اعتماد به حاکمیت- بهزیستی مالی
تائید	۸,۷۰۹	۰,۲۵۶ (۰,۰۰۰)	اعتماد به حاکمیت- شرایط زندگی
رد	۱,۲۵۰	۰,۰۳۷ (۰,۲۱۲)	اعتماد به رسانه- امنیت
تائید	۲,۷۷۵	-۰,۱۰۰ (۰,۰۰۶)	اعتماد به رسانه- بهزیستی مالی
رد	۰,۵۶۰	۰,۰۱۸ (۰,۵۷۶)	اعتماد به نهادهای رسانه- شرایط زندگی
رد	۱,۷۴۱	۰,۰۵۱ (۰,۰۸۲)	اعتماد به نهادهای مذهبی- امنیت
رد	۰,۳۳۱	-۰,۰۱۱ (۰,۷۴۱)	اعتماد به نهادهای مذهبی- بهزیستی مالی
رد	۱,۷۸۳	۰,۰۵۹ (۰,۰۷۵)	اعتماد به نهادهای مذهبی- شرایط زندگی
تائید	۲۳,۹۱۸	۰,۴۷۹ (۰,۰۰۰)	اعتماد نهادی- کیفیت زندگی

تصویر ۱. ضرایب مسیر

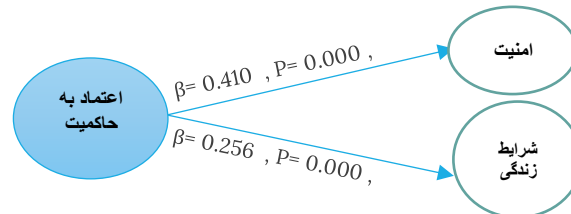
رسانه، اعتماد مذهبی و کیفیت زندگی در قالب ۳ گروه، بهزیستی مالی، امنیت و شرایط زندگی بررسی گردید. برای سنجش رابطه میان دو متغیر پنهان اعتماد نهادی و کیفیت زندگی از روش معادلات

۵ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر با هدف بررسی تأثیر اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی شهروندان انجام شد. اعتماد نهادی در قالب ۳ گروه اعتماد به حاکمیت، اعتماد به

شرایط زندگی رابطه معنادار وجود دارد. اعتماد به حاکمیت ۲۱٫۱ درصد از تغییرات واریانس متغیر امنیت و ۹ درصد از تغییرات واریانس متغیر شرایط زندگی را تبیین می‌نماید. نتایج آزمون معادلات ساختاری در شکل زیر بیان شده است.

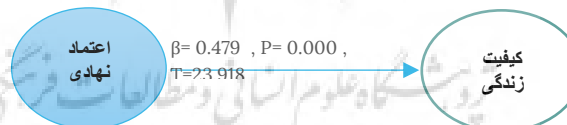

ساختاری و نرم‌افزار Smart Pls استفاده شد. بررسی رابطه میان اعتماد به حاکمیت با امنیت، شرایط زندگی و بهزیستی مالی نشان داد که بین اعتماد به حاکمیت با بهزیستی مالی رابطه معنادار وجود ندارد. اما میان اعتماد به حاکمیت با امنیت و

نسبت به نهادهای سیاسی در شرایط اقتصادی بهتر، اعتماد کمتری دارند.

در گام بعد رابطه میان اعتماد نهادی و کیفیت زندگی مورد بررسی قرار گرفت، نتایج حاکی از این است که اعتماد نهادی بر کیفیت زندگی تأثیرگذار است. به این معنا که با افزایش اعتماد نهادی، کیفیت زندگی شهروندان بهبود می‌یابد. اعتماد نهادی ۲۲٫۹ درصد از تغییرات واریانس متغیر کیفیت زندگی را تبیین می‌نماید. نتایج آزمون معادلات ساختاری در شکل زیر بیان شده است.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد که اعتماد به حاکمیت بر امنیت تأثیر معنادار دارد. گلنز و اِدر^۱ نیز در مطالعه خود بیان داشتند که اعتماد به نهادها به احساس اطمینان و امنیت کمک نموده و تأثیر مثبتی بر کیفیت زندگی خواهد داشت. در خصوص تأثیر اعتماد به حاکمیت بر بهزیستی مالی نتایج نشان داد که تأثیر معناداری وجود ندارد، میشلر و رُز (Mishler & Rose) نیز بیان داشتند که افرادی که بیکار هستند یا دارایی‌های شخصی آن‌ها در سیاست‌های دولتی آسیب دیده است، احتمالاً

پیش بیان داشتند که اعتماد به دولت و نهادهای سیاسی باعث افزایش رضایت از زندگی می‌شود. در عین حال این یافته مطالعه حاضر با مطالعه تیچاوا و همکاران^۳ هم‌سو نیست، آنان در مطالعه خود دریافتند که اعتماد به دولت محلی تأثیر مثبتی بر کیفیت زندگی ساکنان ندارد.

همان‌طور که گلنز و شوردفگر^۴ بیان داشتند اعتماد به افراد دیگر، اعتماد به انجمن‌های مدنی

پژوهش حاضر نشان داد که بین اعتماد نهادی و کیفیت زندگی رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. اما بیشترین ارتباط میان اعتماد به حاکمیت با امنیت و شرایط زندگی دیده شد. همان‌طور که دِاگوستینو^۲ و همکاران بیان داشتند افرادی که به همشهریان خود و سیستم‌های حقوقی و سیاسی اعتماد دارند، از زندگی خود رضایت بیشتری دارند. اعتماد نهادی باعث هم‌افزایی در میان ساکنین شده و بر کیفیت زندگی آنان تأثیر می‌گذارد. برهم و ران نیز سال‌ها

³ Tichaawa et al

⁴ Glatz & Schwerdtfeger

¹ Glatz & Eder

² D'Agostino et al

همکاری و مشارکت ایجاد گردد، این مشارکت و همکاری به مردم اجازه می‌دهد تا علایق و نیازهای خود را بیان داشته و در فرایندهای برنامه‌ریزی مشارکت نمایند. اعتماد به نهادها و نقش بازی کردن در فرایند برنامه‌ریزی سبب ایجاد احساس تعلق به جامعه در شهروندان شده و کیفیت زندگی آنان را افزایش می‌دهد.

کوچک و نهادهای بزرگ‌تر یک چرخه فضیلت‌آمیز از اعتماد را شکل می‌دهند. اعتماد یک استراتژی حیاتی برای مواجهه با آینده‌ای مبهم و غیرقابل کنترل است. به این ترتیب، اعتماد را می‌توان به عنوان یک استراتژی درک کرد که افراد را قادر می‌سازد تا با محیط‌های اجتماعی پیچیده سازگار شوند و در نتیجه از فرصت‌های افزایش یافته بهره‌مند شوند. وجود اعتماد نهادی سبب می‌گردد بین مردم و نهادها

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع

- Abdelzadeh, A., & Sedelius, T. (2024). Building trust in times of crisis: A panel study of the influence of satisfaction with COVID-19 communication and management. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 32(1), e12531.
- Abdul-Hakim, R., Ismail, R., & Abdul-Razak, N. A. (2010). The relationship between social capital and quality of life among rural households in Terengganu, Malaysia. *OIDA International Journal of Sustainable Development*, 1(05), 99-106.
- Andriani, L., & Ashyrov, G. (2022). Corruption and life satisfaction: Evidence from a transition survey. *Kyklos*, 75(4), 511-535.
- Aria, M., Misuraca, M., & Spano, M. (2020). Mapping the evolution of social research and data science on 30 years of social indicators research. *Social indicators research*, 149, 803-831.
- Åström, J. (2020). Participatory urban planning: what would make planners trust the citizens? *Urban Planning*, 5(2), 84-93.
- Baktir, Z., & Watson, F. (2021). Trust-driven entrepreneurship for community well-being of refugees and their local hosts. *Journal of Macromarketing*, 41(2), 251-266.
- Barati, N., & Yazdan Panah Shahabadi, M.R. (2016). Investigating the conceptual relationship between social capital and quality of life in urban environments (Case Study: Pardis New Town), *Institute for Humanities and Cultural Studies*, 2(1), 25-49.
- Ciziceno, M., & Travaglino, G. A. (2019). Perceived corruption and individuals' life satisfaction: The mediating role of institutional trust. *Social Indicators Research*, 141(2), 685-701.
- Cook, T. E., & Gronke, P. (2005). The skeptical American: Revisiting the meanings of trust in government and confidence in institutions. *The Journal of Politics*, 67(3), 784-803.
- González, S., & Smith, C. (2017). The accuracy of measures of institutional trust in household surveys: Evidence from the OECD trust database.
- D'Agostino, A., Grilli, G., & Regoli, A. (2019). The determinants of subjective well-being of young adults in Europe. *Applied Research in Quality of Life*, 14(1), 85-112.
- Ervasti, H., Kouvo, A., & Venetoklis, T. (2019). Social and institutional trust in times of crisis: Greece, 2002-2011. *Social Indicators Research*, 141(3), 1207-1231.
- Ghaderi, H., & Taghavi, N. (2015). Examining the Relationship between Social Capital and Quality of Life of Citizens in the City of Saqqez, *Journal of Sociological Studies*, 5(19), 111-126.

- Ghafari, Gh., & Omid, R. (2011). Quality of Life: Social Development Indicator (Study of Urban Development and Development Programs in Iran), Tehran, Shirazeh.
- Glatz, C., & Eder, A. (2020). Patterns of trust and subjective well-being across Europe: New insights from repeated cross-sectional analyses based on the European social survey 2002–2016. *Social Indicators Research*, 148(2), 417-439.
- Glatz, C., & Schwerdtfeger, A. (2022). Disentangling the Causal Structure Between Social Trust, Institutional Trust, and Subjective Well-Being. *Social Indicators Research*, 163(3), 1323-1348.
- Goerlich, F. J., & Reig, E. (2021). Quality of life ranking of Spanish cities: A non-compensatory approach. *Cities*, 109, 102979.
- Halim, R. E. (2017). The impact of trust-distrust toward quality of life: the case of poor and non-poor household in Indonesia.
- Hamdan, H., Yusof, F., & Marzukhi, M. A. (2014). Social capital and quality of life in urban neighborhoods high density housing. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 153, 169-179.
- Han, J., Lee, S., & Kwon, Y. (2022). Can social capital improve the quality-of-life satisfaction for older adults? Focusing on the 2016 Quality of Life Survey in Gyeonggi Province, Korea. *Cities*, 130, 103853.
- Healy, T. (2002). The measurement of social capital at international level. *Social Capital: The Challenge of International Measurement Series of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD)*. Paris: OECD. URL: <http://www.oecd.org/data-oecd/1/60/2380281.pdf>.
- Heydari, A. (2014). Examining the impact of the performance of official organizations on citizens' institutional trust (Case study: Youth in Yasuj city). *Journal of Sociology of Social Institutions*, 2(1), 77-106.
- Hu, R., Li, G., Liu, A., & Chen, J. L. (2024). Emerging research trends on residents' quality of life in the context of tourism development. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 48(1), 131-152.
- Hudson, J. (2006). Institutional trust and subjective well-being across the EU. *Kyklos*, 59(1), 43-62.
- Iman, M. T., & Jahangiri Heydari, S. (2020). Examining the impact of social capital on the quality of urban life for residents of District 14 in Isfahan. *Journal of Urban Sociological Studies*, 10(36), 1-28.
- Ivanov, D. (2023). Economic insecurity, Institutional trust and populist voting across Europe. *Comparative Economic Studies*, 1-22.

- Kaasa, A., & Andriani, L. (2022). Determinants of institutional trust: the role of cultural context. *Journal of Institutional Economics*, 18(1), 45-65.
- Karimi, M., & Brazier, J. (2016). Health, health-related quality of life, and quality of life: what is the difference? *Pharmacoeconomics*, 34(7), 645-649.
- Khademi, Z., Safaee, S., & Moradi Shahbaz, N. (2018). Investigating the Relationship between Social Capital and Quality of Life (Case Study: Women aged 25 to 65 in Tehran City), *Journal of Applied Sociology*, 29(70), 147-168.
- Kong, D. T. (2013). Intercultural experience as an impediment of trust: Examining the impact of intercultural experience and social trust culture on institutional trust in government. *Social indicators research*, 113(3), 847-858.
- Kozegar Kaleji, L., Iskanderpour, M., & Darzadeh Mehr, A. (2019). An Analysis of the Relationship between Social Capital and Urban Quality of Life: A Case Study of Haft Chenar Neighborhood in Tehran, *Journal of Geography and Environmental Studies*, 8(29).
- Krishna, B., Krishnan, S., & Sebastian, M. P. (2023). Examining the relationship between national cybersecurity commitment, culture, and digital payment usage: an institutional trust theory perspective. *Information Systems Frontiers*, 1-29.
- Legatum. (2023). the Legatum Prosperity Index 2023: a tool for transformation. Legatum institute. (www.prosperity.com/globe)
- Lehtonen, M., & De Carlo, L. (2019). Diffuse institutional trust and specific institutional mistrust in Nordic participatory planning: Experience from contested urban projects. *Planning Theory & Practice*, 20(2), 203-220.
- Liu, B. C. (1976). Social quality of life indicators for small metropolitan areas in America. *International Journal of Social Economics*, 3(3), 198-213.
- Loqman, M., Zarabadi, S., & Behzadfar, M. (2019). Investigating the Mutual Impact of Social Capital Components on Quality of Life in Urban Neighborhoods Using Structural Equation Modeling (Case Study: Sultan Mir Ahmad and Fin Kashan Neighborhoods), *Journal of Iranian Architecture*, 15.
- Mahmoudi, S., Ruknuddin Eftekhari, A., & Ghafari, Gh. (2016). Indigenizing Social Capital Indicators in Rural Areas of Iran, *Rural Studies Research*, 7(4), 618-642.
- Majeed, M. T., & Samreen, I. (2021). Social capital as a source of happiness: evidence from a cross-country analysis. *International Journal of Social Economics*, 48(1), 159-179.
- Maleki, S., Hosseini Siah Goli, M., Mahmoudi, M., & Safdari-Molan, A. (2016). Analyzing the Relationship

- between Social Capital and Urban Quality of Life (A Case Study of Islamshahr City in Tehran Province), *Journal of Geography and Urban Planning "Zagros Perspective"*, 8(30).
- Marans, R. W., & Stimson, R. J. (Eds.). (2011). *Investigating quality of urban life: Theory, methods, and empirical research* (Vol. 45). Springer Science & Business Media.
- Maricic, M. Assessing the quality of life in the European Union: The European Index of Life Satisfaction (EILS). *Stat J IAOS*. 2018. Online first, 1-7.
- McKinley, C. J., Olivier, E., & Ward, J. K. (2023). The Influence of Social Media and Institutional Trust on Vaccine Hesitancy in France: Examining Direct and Mediating Processes. *Vaccines*, 11(8), 1319.
- Mohammadi De Cheshme, P. (2021). Examining the Impact of Physical, Social, and Economic Indicators of Quality of Life on Citizen Satisfaction in Shahrekord, *Journal of Geography and Planning*, 76, 249-259.
- Mokhtari, M., & Nazari, J. (2010). *Sociology of Quality of Life*, Sociologists Publications.
- Movahed, M., Mozafari, R., & Alizadeh, S. (2012). Studying the Relationship between Cultural Capital and Institutional Trust, *Journal of Social-Cultural Development Studies*, 1(3), 71-97.
- Nanetti, R. Y. and C. Holguin (2016). *Social capital in development planning: Linking the actors*, Springer.
- Nilsen, L. G., Thoresen, S., Wentzel-Larsen, T., & Dyb, G. (2019). Trust after terror: Institutional trust among young terror survivors and their parents after the 22nd of July terrorist attack on Utøya Island, Norway. *Frontiers in psychology*, 10, 2819.
- Papachristou, I. A., & Rosas-Casals, M. (2019). Cities and quality of life. Quantitative modeling of the emergence of the happiness field in urban studies. *Cities*, 88, 191-208.
- Parand Avar, S., & Gurbanzadeh Moghadam, A. (2018). An Analysis of Quality-of-Life Indicators in the Four Municipalities of Mashhad, *Innovative Research in Geographic Sciences*, 2(13), 127-146.
- Putnam, R. D. (1995). Tuning in, tuning out: The strange disappearance of social capital in America. *PS: Political science & politics*, 28(4), 664-683.
- Ray, B. (2017). Quality of life in selected slums of Kolkata: a step forward in the era of pseudo-urbanisation. *Local Environment*, 22(3), 365-387.
- Requena, F. (2003). Social capital, satisfaction and quality of life in the workplace. *Social indicators research*, 61(3), 331-360.
- Salehi, A., Harris, N., Coyne, E., & Sebar, B. (2015). Trust and quality of life: a cross-sectional study of young

- women. *International Journal of Social Psychiatry*, 61(5), 506-514.
- Salimi Rad, S., Karimian Bostani, M., & Anvari, M. (2021). Evaluation and Analysis of Quality-of-Life Components in Urban Areas (Case Study: Zahedan City), *Quarterly of Geography (Regional Planning)*, 11(4), 255-267.
- Sardarnia, Kh., Badri, K., & Aminizadeh, S. (2021). The Relationship between Social Networks and Institutional Trust (Case Study: Students of Shiraz University), *Strategic Policy Research*, 10(36), 99-125.
- Sharifian, A., & Fotovat, H. (2011). Investigating the Relationship between Social Capital and Quality of Life: A Case Study of Students at Shiraz Azad University (Pardis Campus), *Journal of Welfare Planning and Social Development*, 2(8), 153-188.
- Silva, J., De Keulenaer, F., & Johnstone, N. (2012). Environmental quality and life satisfaction: Evidence based on micro-data.
- Sztompka, P. (1999). *Trust: A sociological theory*. Cambridge university press.
- Tanguay, G. A., Rajaonson, J., & Bilodeau, P. K. (2023). Linking quality of life and sustainability in Canadian cities. *Cities*, 143, 104608.
- Tichaawa, T. M., Dayour, F., & Nunkoo, R. (2023). Residents' trust in government, tourism impacts, and quality of life: Testing a structural model. *Development Southern Africa*, 40(2), 223-242.
- Uysal, M., Sirgy, M. J., Woo, E., & Kim, H. L. (2016). Quality of life (QOL) and well-being research in tourism. *Tourism Management*, 53, 244-261.
- Veenhoven., quality of life research, (2007), 21 Country sociology, a reference Hand book sage, thouthend oaks, California use, V.z, chapter 7.
- www.worldvaluessurvey.org
- Yazdan Panah Shahabadi, M., & Sajjadzadeh, H. (2018). The Impact of Social Capital on Urban Quality of Life: A Social Approach to Neighborhood Planning in Historical Districts; Case Study: Historical Fabric of Tehran City, *Institute for Humanities and Cultural Studies*, 9(3), 133-158.